

GHAZIŽ ANGELO

INTERMEZZO

għal kull "SKUŽI TA,
DAWK' GHANJEK F'WIČĊEK?"

id-drammi ta'
ORESTE CALLEJA

GHĀZĪĀ ANGELO

id-drammi ta'
ORESTE CALLEJA

GHAZIŻ ANGELO

PUBBLIKAZZJONI
www.orestecalleja.com

GHAŽIŻ ANGELO/Skużi ta...

2016 © Oreste Calleja

ISBN 978 99957 884 7 6

L-Ewwel Edizzjoni

Edizzjonijiet diġitali
EPUB, MOBI, PDF, AMAZON KINDLE, IBOOKS
huma disponibbli mis-sit tal-Internet tal-awtur.

PUBBLIKAZZJONI
www.orestecalleja.com
webmaster@orestecalleja.com

<http://teatrumalti.blogspot.com.mt>

*Il-produzzjoni, l-isettjar tal-ktieb
u d-disinn tal-qoxra: O. Calleja.*

*Id-drittijiet kollha miżmuma mill-awtur.
Permess bil-quddiem biex dawn l-iskripts jinhadmu,
jittellgħu għall-palk, għat-televizjoni jew għar-radju,
jew għal għamliet oħra ta' xandir jew ta' distribuzzjoni
għandu jinkiseb minghand l-awtur.*

Ghal
KIRSTEN
u
KARLA

W E R R E J

GHAŽIŽ ANGELO

05

GHAZIŻ ANGELO

INTERMEZZ

kompożizzjoni radjofonika
ta'

Oreste Calleja

PERSUNAĠĠI

BRIDGET

OSCAR

L-OMM

IL-MISSIER

FRAU KREUZER

IN-NANNU

GHĀZĪZ ANGELO

WAQT IL-KOLAZZJON.

HOSS TA' PLATTI, KIKKRI, EĊĊ.

BRIDGET

Qatt ippruvajt it-towst bil-mayonnaise u t-tadam, Oscar?

OSCAR

(igedwed xi haġa)

Uhhh.

(iqalleb folja ta' gazzetta)

BRIDGET

(taħseb: djarju mentali)

Lulju. Il-Ħadd filghodu. Barra x-xemx tipprova tgħaddi bejn il-purtieri tqal tal-bellus. L-airconditioner diġà jagħti. Ġeranji barra t-tieqa – ġeranji homor- l-ikħal tas-sema.

IL-GAZZETTA.

BRIDGET

Ħija Oscar. Jaqra – jiekol u jibla' dak li jaqra. Jistenna l-ewwel ċempila biex imur jara xi marid. Xiħ – għaxar snin akbar minni. Qisu missieri.

MISSIER

(leħnu jgħajjat għax ftit trux)

Newwilli l-butir, Bridget.

BRIDGET

Hawn.

(dejjem waħedha)

Missieri - bilkemm jiflaħ jitharrek mis-siġġu. Iħares mal-mejda jipprova jsib il-butir li qiegħed maġenbu. Biex iferra' l-kafè l-Mamà trid iżżommlu jdejh biex jinduna li l-kikkra mtliet. Għami minn għajn waħda u ma jisma' kważi xejn. Meta jrid. Ħija ħadu għand tabib ħabib tiegħu u għamillu hearing-aid. Aktar ma jużahie x millu jużaha.

OMM

(fuq kliemha)

...u ma jmissie x tibda tixrob kafè minn sbieħ il-jum, Karm. Tliet darbiet qomt mis-sodda dal-lejl. Kieku tħallini norqod.

MISSIER

Uhm?

OMM

Għedtlek qajjimtni tliet darbiet dal-lejl. Dak il-kafè kollu li tixrob. Aħjar ftit te qabel torqod.

MISSIER

Eh – x'int tghid? X'kafè? Irqadt raqda ma ċċaqlaqtx dal-lejl.

BRIDGET

(l-istess)

Ommi – erba' snin akbar minnu. Kellha tnejn u erbgħin meta twelidt jien. Kulhadd kien stagħgeb. L-aktar missieri. Hekk tghid hi...

OMM

Qajjimtni fit-tlieta! Smajtek fil-banju dal-lejl...

BRIDGET

(l-istess)

Dal-lejl... Għandha raġun hi. Missieri jagħmel l-affarijiet u jinsa. Imma mhux dal-lejl. Dal-lejl...

ANNOUNCER

Għażiż Angelo — Intermezz

BRIDGET

Angelo!...

ANNOUNCER:

...Kompożizzjoni radjofonika ta' Oreste Calleja

BRIDGET

...Dal-lejl Angelo u jien irbaħna tliet mitt lira l-Kazinò.

HOSS TA' PLATTI, EĊĊ.

BRIDGET

(b'lehen għoli)

...Dal-lejl Angelo u jien irbaħna tliet mitt lira l-Kazinò!

OMM

Min hu Angelo, ruhi?

BRIDGET

Qalli li ma kienx se jilgħab aktar minn lira! Minflok poġġa ħames liri. Għadu ma darax il-flus tagħna. Jarahom żgħar wisq! Minflok poġġa ħames liri – u rbaħna! Jien ridtu johroġ iżda hu qalli li se jilgħab tal-aħħar. U rega' rebaħ – u kompli jirbaħ. Ħin minnhom kellna ħames mitt lira! Imnalla żammejtu jien għax kien jibqa' jitlef!

OSCAR

M'għedtx li rbahtu?

BRIDGET

Irbaħna tliet mija! Imma qabel kellna ħames mija.

Tlifna mitejn...

OSCAR
(*appuntu*)

Ahh!

BRIDGET

...Imma xorta rbaħna!

OMM

Darba rajt raġel – wiehed Franciż kien – tilef ħmistax-il elf lira f'nofs siegħa! Konna Montecarlo niftakar.

MISSIER

Ħmistax-il elf?

OMM

Jew forsi kienu franki. Jew dollari!

MISSIER

X'int thawwad!

OMM

Ma tiftakarx, Karm – xi għaxar snin ilu? Dik id-darba li morna l-Marokk u Spanja. Kemm kien sabiħ il-Marokk. U dik il-lukanda li morna fiha. X'kien jisimha? Il-Washington Regency! Dik lukanda! U l-qaddejja b'dak l-ilbies twil sal-art – qishom ilsiera suwed lebsin l-abjad! Ma naħsibx li qatt mort post isbaħ mill-Marokk!. U Marakexx! U s-suq – Xi ġmiel ta' suq! – Donnu hekk, – kellu xi haġa artistika dak il-post.

BRIDGET

Xi haġa artistika?

OMM

...U dawk il-fjuri twal twal kull kulur – qatt ma rajt

bħalhom. Imkien! Qatt ma sirt naf x'isimhom. Imma kienu tassew straordinarji.

NOTI TA' KANZUNETTA FUQ IR-RADJU: LUCIO BATTISTI
"FIORI ROSA, FIORI DI PESCO."

OSCAR

Kemm se jdum Malta dal-penfriend tiegħek?

BRIDGET

(noti mill-kanzunetta – taħt l-ilsien)

...Fiori rosa, stasera esco... Ġimagħtejn!... Ho un anno di più.

(waħedha)

Il-ħut tal-ilma ħelu fil-vaska fuq il-pjanu għandhom ħarsa ċassa. Għajnejhom kbar iħarsu lejku bla ma jifhmuk. Bħal ħija. Għajnejn kbar ċassi wara n-nuċċali... Kieku jien kont ħuta – ħuta bħal dik is-sewda bid-dent twil u rqiġ qisu velu tal-ħarir, kieku jien kont ħuta kont ngħum madwar il-vaska u nħares lejn ħija, lejn ommi u missieri madwar il-mejda, fis-skiet – inħares bla ma nifhem, bla ma nismagħhom.

OSCAR

Bridget...

(indeċiz – ma jafx kif jaqbad jistaqsi)

Dal-lejl dhalt tard. Lilek semgħet il-Mamà fis-siegħa. Għaliex domt daqshekk?

BRIDGET

Qatt mort il-Kazinò int, Oscar? Possibbli qatt ma mort – meta kont iżgħar?

OSCAR

Għaliex domt?...

BRIDGET

...Meta kont student kont toħroġ ma' tfajliet?

OSCAR

Fi żmienna ma kellniex każinojiet.

BRIDGET

U lanqas tfajliet? Ma taħsibx li dik il-guppy qiegħda teħxien?

OSCAR

Guppy?

BRIDGET

Hemm – dik il-ħuta sewda fil-vaska. Qed teħxien, ma taħsibx, Oscar?

(pawsa qasira)

Kont taf li guppy mara akbar mir-raġel?

TOKKI TA' ARLOĠĠ KBIR TAL-MAŻŻRI.

BRIDGET

It-tmienja. Tiftaħ l-ispizerija llum?

OSCAR

Tittardjax illejla.

SIGĠU: OSCAR *iqum mill-mejda.*

BRIDGET

Taħseb ikollok bżonnha l-karozza llejla?

OSCAR

Għaliex?

BRIDGET

Angelo qed jaħseb biex jikri waħda. Imma jekk int m'għandekx bżonnha...

OSCAR

Aħjar ma tehodhiex. Ma tafx x'jinqala'. X'nagħmel jekk

iċempel xi pazjent u jkollu noħroġ?

BRIDGET

Ma ġara xejn! Angelo se jikri waħda hekk jew hekk. Għandu biex!

OSCAR

Tittardjax illejla. Tal-anqas jekk tidhol tard tqajjimniex.

BRIDGET

Ma nqajjem lil ħadd, tibzax. Ma naħsibx li għadu possibbli hawn ġew! L-ghodwa t-tajba, Dr. Dimech.

BIEB JINFETAĦ.

BRIDGET

Kemm tagħti Oscar kieku tista' tmur lura fiz-żmien u flok medicina tistudja l-arti, kif riedet il-Mamà? Min jaf kemm tobogħdu 'l missierek li ġagħlek tmur tabib bilfors.

OSCAR

Imissek – imissek tikber, Bridget

BRIDGET

Għandi tmintax-il sena!

OSCAR

...u ġġib ruhek aħjar.

BRIDGET

...U nrabbi l-għaqal tgħid int. — Ma taħsibx li l-ħut tal-ilma ħelu jixbhuk xi ftit lilek, Oscar?

BIEB JINGĦALAQ BIL-HERRA.

BRIDGET

Addio sogni di gloria.

MALAJR, NOTI FERRIEĦA U HFIEF FUQ IL-PJANU.

WARA FTIT JINBIDLU FI STUDJU GĦALL-PJANU TA' CZERNY.

BIL-MOD IL-MOD IN-NOTI JITILFU T-TONALITÀ U JISTUNAW SA MA JIEQFU.

TOKKI TA' METRONOMO FIS-SIKTA PERFETTA.

IS-SINJORINA KREUZER

(*aċċent*)

X'garalek, Bridget? Għaliex waqaft?

BRIDGET

(*kiebja*)

Subgħajja. Ma nafx kif qed inħosshom.

S. KREUZER

Il-pożizzjoni, *ja?*... Hekk ara... Daharek hekk. U jdejk - il-polz ...hekk! U pprova ċaqraq is-swaba biss, *nein?* Erga' pprova, isa, *mein lieblich*.

XI NOTI INDEĊIŽI FUQ IL-PJANU.

S. KREUZER

...U nolqtu n-noti sewwa - u ma nolqtu xejn aktar, *ja!* Isa, ipprova.

JERĠA' L-PJANU GĦAL XI WAQTIET.

CROSS FADE IL-HOSS TA' METRONOMU SA MA CZERNY JIBQA' JINSTEMA' BISS MITFI FL-ISFOND.

BRIDGET

Is-Sinjorina Kreuzer - tgħallimni l-pjanu mindu kelli

ħames snin. Ma nafx ġħaliex għibtilha. Jonqosni biss
 żewġ eżamijiet. Jekk jirnexxili nissaporti nkompli
 ftit ieħor... ftit ieħor biss. Imma dejjem ftit ieħor! Ftit
 ieħor...

(sillaba sillaba mal-metronomu)

Ftit-ieħor-ftit-ieħor... (*ecċ*).

IL-METRONOMO WAĦDU GĦAL XI WAQTIET SA MA
 JINTEFA BIL-MOD IL-MOD U JERĠA' L-ISTUDJU TA'
 CZERNY FUQ IL-PJANU – OPUS 299.

BRIDGET

Czerny, Opus 299. Subġħajja llum qishom mħumiex
 tiegħi. Is-soltu... subġħajja s-soltu jtiru u jiżfnu fuq
 in-noti. Angelo jġħidli li ġħandi subġħajja twal u
 bojod – qishom petali ta' fjura eżotika – is-swaba' ta'
 artista. Artista vera!...

JINBIDLU N-NOTI: STUDJI MINN OPUS 849 – CZERNY
 – DEJEM AKTAR VIVAĊI .

S. KREUZER

(tġħajjat fuq il-mużika)

Bridget, x'int tagħmel?... BRIDGET!

PJANU.

MUŻIKA DEJEM AKTAR QAWWIJA.

KULTANT TINSTEMA' S-SINJORINA KREUZER TIPPROVA
 TWAQQAFHA, IMMA LEĦINHA DONNU 'L BOĖĦOD –
 'IL HINN MID-DINJA TA' BRIDGET...

...SAMA L-MUŻIKA TINBIDEL GĦAL KOLLOX, UTISFOGA
 BRIJUŻA, ORKESTRALI.

BRIDGET

Illeġla Angelo se jehodni d-dinner-dance! Fuq il-palk

imzejjen bil-qronfol bojod u ħomor, ikun hemm l-orkestra, orkestra shiħa ddoqq.

TIKKALMA L-MUŻIKA U TINBIDEL F'VALZ.

BRIDGET

Il-porter jifthilna l-bieb kbir tal-ħgieg tas-sala – Angelo jtih nofs lira tips – il-Maître D jilqagħna u jgħaġġel quddiem fuq it-tapit aħmar u jwassalna sal-mejda tagħna.

L-ORKESTRA FL-ISFOND – VALZ LI JIBDA JMAJNA XI FTIT.

L-GĦAGĦA TAN-NIES.

MAÎTRE D

Minn hawn jekk jogħġbok, Sinjur, Sinjorina.

BRIDGET

Il-libsa bajda, l-ewwel waħda bl-evening, thaxwex ħafifa fuq it-tapit warajja, dirgħajja fuq driegħ Angelo. Huwa wkoll bl-evening sewda. Mhux twil wisq aktar minni, imma xagħru iswed tuta, għajnejh ukoll, qishom tut, dahru wiesa' u dritt, sabiħ.

IL-VALZ DONNU JQUM XI FTIT FUQ TIEGĦU.

BRIDGET

Donnu kulhadd waqaf iħares lejna. Terra, żebgħa u ġojjelli mperrċin fuq marjonetti ibsin, jippruvaw jiżfnu imma jieqfu hekk kif ngħaddu aħna. Anzjani, imkeffin fl-evenings, pengwini u ostriches, xagħar u parrokki lewn il-qawsalla... u kulhadd jiċċassa lejna!

WAITER

Aperitiv, Sinjur? Sinjorina?

BRIDGET

Angelo bejn jifhem u ma jifhimx. Ngħidlu jien x'nieħdu.

U Angelo jitbissem lejja – idejh fuq idi. F’nofs il-mejda hemm warda kbira hamra demm, qisha huġġieġa nar li d-dawl tagħha nħossu jahraqli għajnejja. Xufftejn Angelo...

MELODIJA MQANQLA LI DDUM SEJRA, U SEJRA U SEJRA SAKEMM SA FL-AĦĦAR TIBDA TNIN.

KULTANT JINSTEMA’ FL-ISFOND U ’L- BOGHOD LEHEN IS-SINJORINA KREUZER ISEJJAĦ “BRIDGET!”.

JITLA’ BIL-MOD NOTTURN TA’ CHOPIN.

BRIDGET

Iż-żiffa helwa hdejn is-swimming pool, għall-kenn tal-bandli, ittaffi xi ftit is-šhana – id-dwal sindikajra tas-sala. Hemm barra għajnejn Angelo biss jixegħlu għad-dawl tal-qamar.

TOGHLA L-MELODIJA FUQ IL-PJANU, sakemm f’daqqa waħda:

S. KREUZER

(off mike)

Bridget!

U FL-ISTESS HIN HOSS VIĊIN TA’ DAQQA QAWWIJA FUQ IL-KEYBOARD TAL-PJANU.

S. KREUZER

(qrib)

Bridget! Meta joghġbok tieqaf inkomplu l-lezzjoni.

PAWSA. SIKTA - GĦAJR IL-METRONOMU.

S. KREUZER

Lesta issa?

JITWAQQAF IL-METRONOMU.

SIKTA.

S. KREUZER

Nistgħu nkomplu? *Gott im himmell!* Jekk ma jkollokx aptitha l-lezzjoni, x'tiġi tagħmel? Tahli l-ħin tiegħi u tiegħek.

BRIDGET

(*tahseb*)

Nahli l-ħin... Qed nahli l-ħin tiegħi!

S. KREUZER

...Tiġi tiskanta, tiġi xejn. — Ismagħni Bridget, jekk tkun taf il-Mamà, żgur jisgħobiha. U Nannuk, il-gran maestro, *hein?* Hu wkoll! Ilek daqshekk żmien, se titlef kollox fl-aħħar? Isa, poġġi mohħok hemm, erġa' ibda. Issettja l-metronomu...

HOSS TAL-METRONOMU JIĠI KKARGAT.

S. KREUZER

...Hekk.U tobromx in-noti. Ftakar dan Czerni, *nein!* Mela - ir-ritmu, *ja?* Inżidu t-temp, *ja* - vivace, imma nkunu preċiżi! Dejjem preċiżi, *ja?*

METRONOMU.

BRIDGET IDDOQQ XI FTIT NOTI – TIEQAF.

S. KREUZER

X'gara issa? X'għandek f'idejk – x'int thares?

BRIDGET

(*hsieb*)

Il-ħajjata! Xagħri!... (*leħen għoli*) X'ħin hu, Sinjorina?

S. KREUZER

Il-ħin? Sarlek il-ħin?

BRIDGET

Għax fil-ħamsa kelli nmur nagħmel qadja għall-Mamà.

S. KREUZER

Dalwaqt il-ħamsa...

BRIDGET TQUM F'DAQQA:

TKAXKAR LURA BANKETTA.

S. KREUZER

Fejn sejra? Ma tistax tistenna ftit dil-qadja?

BRIDGET

Ikolli mmur. Jiddispjaċini.

S. KREUZER

Heqq, mur! Mur la ma tistax tistenna. Imma għada tiġix kwarta tard bħalma għamilt illum, *ja?* U ppratika aktar Opus 299 - u għada nżidu ftit ir-ritmu wkoll, *gut?*

BRIDGET

Iva, Sinjorina. Tehux hsieb!

NOTI FUQ IL-PJANU.

S. KREUZER

(iddoqq il-pjanu)

Kifkissirtu lil Czerny lllum jaħasra, Bridget. Isma' ftit... Kemm ngħidlek jien, *hein*, daqsxejn aktar Prattika dejjem, eh, u ma tridx tinsa l-pedala, kemm ngħidlek, ma tridx tinsa... Isma'...

BRIDGET TWAQQAFHA: NOTA STUNATA FUQ IL-PJANU.

BRIDGET

Alt, Frau Kreuzer!

S. KREUZER

Bitte!

BRIDGET

Frau Kreuzer, ismagħni - jien nobogħdu 'l Czerny!
Ja! U nobgħod lil Clementi, nogħbod lil Bach — u
 nobodhom ilkoll!

S. KREUZER

Bridget! *Gott im himmel!*

BRIDGE.T

Taf fejn sejra, Sinjorina? Mhux qadja għall-Mamà
 sejra – sejra għand il-hairdresser – nissettja xagħri
 biex inkun aktar preçiża! Illejla Angelo se jehodni
 d-dinner dance tal-Lions! U se niżfen, se niżfnu l-lejl
 kollu! Niżfnu l-lejl kollu! (*tidħaq*)

BIEB JINSTABAT.

KANZUNETTA ROMANTIKA TALJANA FUQ IR-RADJU
 (VIA DEL CONSERVATORIO) – VOLUM GHOLI U
 JDAMDAM.

*“...Ma sempre porterò
 Un sogno antico è mio.
 Dentro di te
 La musica un anima è
 Non lo scordare mai.
 No professore, addio!...”*

OMM

Bridget, baxxilu! — Hemm x'għamiltlu xagħrek!

BRIDGET

Xiex?

JITBAXXA R-RADJU – IL-KANZUNETTA FL-ISFOND.

OMM

Xaghrek! Ara jahassra kif qačćtitu! Dawk il-malji twal!
Dak għala qtajtu?

BRIDGET

Issettjajtu. Mhux qtajthom biss.

OMM

Imma hekk! Kellek għalfejn taqtgħu jahasra?

BRIDGET

Angelo jogħgħbu qasir xaghri. Mhux bħal ta' xi tifla
tal-iskola...

OMM

Angelo? Min hu Angelo?

BRIDGET

...Jew qisni xi ltiema mill-kunvent!

OMM

Jahasra – kien sabih tant. Hemm dak ir-ritratt fuq
il-pjanu – dak meta jien kont daqsek bil-malji. Fula
maqsuma kont b'dawk il-malji. Min jaf kemm irid
idum biex jerga' jikbirlek issa.

BRIDGET

M'iniex se nħallih jerga' jikbirli! U jekk jerga' jikbirli
naharqu!

TOGHLA L-ISTESS MUŻIKA.

FADE DOWN.

OSCAR

Fi x'hin dħalt dal-lejl, Bridget?

BRIDGET

Eh? Xi l-ħdax u nofs.

OSCAR

Deherli li kien aktar tard. Smajtek diehla l-banju.

(pawsa)

Kelli impressjoni li kien aktar tard.

BRIDGET

Le – fil-ħdax u nofs.

HOSS TAT-TOWSTER HEKK KIF ITELLA' T-TOWST LEST.

OSCAR

Uhm... Newwili t-towst, jekk jogħġbok.

BRIDGET

(ħsieb)

Jaf tajjeb li kienu s-siegha xhin dħalt. Imma m'għandux kuragġ igiddibni. Imsejken Oscar.

BRIDGET

(djarju)

It-Tnejn – 16 ta' Lulju. Dalgħodu qomt mas-sebħ. Kien għadu d-dlam... Il-lejl li għadda morna d-dance tal-Lions. Angelo kien qed jistennieni barra l-bieb tal-lukanda, il-Belt...

OMM

(off)

Bridget...

BRIDGET

(l-istess)

Kont naf li kellu rigal għalija, avolja zammu mohbi
fil-but tal-glekk.

OMM

(eqreb)

Bridget – x'int tikteb?

BRIDGET

Hallih!

OMM

Bridget!

BRIDGET

Skuzani, Ma. Hsadtni.

OMM

Kellek għalfejn tahtafni hekk? X'int tikteb?

BRIDGET

Xejn – skuzani – ittra lill-penfriend.

OMM

M'ghedtx li kellu jiġi Malta?

BRIDGET

(pacenzja!)

Min?

OMM

Il-penfriend.

BRIDGET

Mhux lilu qed nikteb. Mhux dak li kellu jiġi Malta.
Ieħor – mill-Ġermanja.

OMM

Meta jiġi għax ma tgħidlux jiġi joqgħod magħna?

Naħseb ikun irid jekk jiġi...

BRIDGET

Le!

OMM

Xiex le? Mhux ġej?

BRIDGET

Ġej; imma ma jkunx irid joqghod magħna. Jippreferi lukanda. Għandu biex ihallas. Jippreferi xi mkien għall-kwiet milli f'qiegħ ta' belt.

OMM

Imma hawn żgur...

BRIDGET

Għadu kif għamel l-eżamijiet. Ġie... se jiġi għall-vaganzi – irid biss jstrieħ...

OMM

Imma jkun tant aktar komdu hawn milli f'lukanda...

BRIDGET

Sab lukanda tajba ħafna, biswit il-baħar. Komda ħafna. Ukoll il-banju għandu...

OSCAR

Kif taf?

BRIDGET

Xiex?

OSCAR

Li għandu kamra bil-banju?

MISSIER

Min għandu kamra bil-banju?

OMM

Il-penfriend ta' Bridget...

MISSIER

Bridget?... Dażgur li għandha...

OMM

Il-penfriend, Karm! Qed jistudja għal tabib.

BRIDGET

Perit...

MISSIER

...Kamra bil-banju bilfors li private – jew semi-private tal-anqas. L-insurance mhux sejra thallas jekk...

BRIDGET

Perit, Pa! Qed jistudja għal perit! Mhux fi sptar sejjer!

MISSIER

Dawk is-snin kollha ta' studju. Mhux çajt. ...Tabib mhux çajt, veru Oscar? ...Iva ma nafx għalfejn ihabblu rashom jistudjaw daż-żmien iż-żgħażaġh, Eeh, daż-żmien m'għadhomx li kienu l-lawriji, mhux hekk Oscar? — Oscar!... Qed tismagħni?

OSCAR

Iva, Pa,

MISSIER

Daż-żmien it-tobba...

(jixraq)

Telf ta' żmien u flus għandhom. Kemm rajt tobbja jien, b'din għajni ma narax saħta. X'tobba tobbja illum! – Int trid tkun – ifettillhom jibdew iqattgħu fik, iġibuk tajjeb. Meta tiġi s-siegha tiegħek, ebda tabib mhu se jfejkek!

OMM

Mhix skuża biex ma teħux il-pinnoli imma.

MISSIER

Ehh?

OMM

Hadthom il-pinnoli, Karm?

MISSIER

U iva, hadthom, hadthom. Mela ma rajtnix?

OMM

Le, ma rajtekx. Newwilli l-vażett, Oscar. – Hawn, hu...

MISSIER

Ġib – naf nieħu waħdi – m'għandi bżonn ħadd jgħidli meta nieħu l-pinnoli. – Hawn ara ftit, dawn tlieta huma? Ma nafx għalfejn jagħmluhom hekk żgħar, qishom ramel – biex la tarahom u lanqas tħosshom Hux tlieta dawn?

OMM

Iva tlieta! Iblagħhom issa.

BRIDGET

(ħsibijiet)

Irrid noħroġ minn hawn! Jitkellmu – jgħidu u jgħidu – Parole, parole, parole! Iħarsu lejja kultant qisni biċċa mill-għamara, ħaġa waħda mas-siġġu li bilqiegħda fuqu. U huma wkoll. L-isess kliem – l-istess banalitajiet. Huma t-tnejn, dejjem imqabbdin f'xulxin fuq il-ħmerijiet – U Oscar, ċass iħares lejn il-gazzetta, moħbi warajha – imma naf li jekk tneħħihielu minn idejh insibu qed iħares lejja. Jipprova jifhem. Jaf imma! ... Jaf kollox – Imma kif jaf? Jekk qatt ma għex l-imħabba? Jekk qatt ma għexha. Jekk tassew qatt ma... għexha? Bħal ma qed ngħixha jien.

SİĠĠU JINGĪBED LURA MILL-MEJDA.

BRIDGET

Ikollok bżonni ngħinek tnaddaf il-mejda? Jekk le tielgħa fuq nistudja.

BRIDGET

(ħsibijiet)

Iħarsu lejja. Kienu nsewni. Jekk nibqa' hawn se jtini li ngħajjat u nwerżaq. U nidħaq. Irrid immur fuq. Nikteb kollox fid-djarju — kollox fuq ilbieraħ — fuq Angelo. Kollox! Kollox qabel ninsa. Qabel taħrabli xi ħaġa mill-bieraħ! Kollox!

OMM

Meta huwa l-eżami?

BRIDGET

Għada. Sejra nistudja.

(ħsibijiet)

Nahrab. Inqum, nipprova ma nurix li mgħaġġla. Ma nħallix lil Oscar jinduna... Imma għalxejn. Jaf. Jiena u hierġa nilmħu fil-mera, iniżżel il-gazzetta, ħarstu warajja. Nagħlaq il-bieb. Isa, malajr!

BIEB TAL-ĦĠIEĠ JINGHALAQ.

BRIDGET

Igri, Bridget! Igri issa! Aħrab mill-vaska tal-ħut tal-ilma ħelu. Aħrab u igri!

QANPIENA TAL-BIEB.

BRIDGET

(għajta)

Il-bieb!

(waħedha)

Tard wisq!

OMM

(off)

Bridget, ara min ġie!

BRIDGET

(waħedha)

Għaliex għandi mmur niftaħ jien imma! Jien m'iniex kamriera! M'iniex il-maid jien!

TERĠA' Ċ-ĊEMPILA TAL-BIEB HEKK KIF BRIDGET TIFTAĦ.

BRIDGET

(f'nifs wieħed)

...L-għodwa t-tajba s-Sinjura mhix hawn għaddi darb'ohra!

S. KREUZER

Bridget!

...HEKK KIF JINSTABAT IL-BIEB F'WIĊĊHA.

BRIDGET

(tard wisq!)

...Is-Sinjorina Kreuzer!

...PRONTA TERĠA' TIFTAĦ IL-BIEB.

BRIDGET

(merħba estatika)

Sinjorina Kreuzer!

S. KREUZER

Bridget!

BRIDGET

Sinjorina! Skużani. Hsibtek tal-ħaxix. Dejjem jiġi

jħabbtilna dal-ħin u l-Mamà ma tkunx trid tkellmu.

S. KREUZER

Imma jien ridt inkellimha.

BRIDGET

...Tkun qed tieħu l-banju!

S. KREUZER

Il-banju!

BRIDGET

...Tgħum fil-vaska tal-ilma ħelu – l-ilma aħdar bil-lavanda mimli b'ziezaq tal-arja – tibra' belgħa wara belgħa ta' ossignu...

S. KREUZER

Bridget... *Alt!* Ghadni kemm rajt il-Mamà mill-ġnien. Fis-salott!...

BRIDGET

Tassew?

S. KREUZER

...mit-tieqa tal-kċina!

BRIDGET

Mela naħseb għadha kemm lestiet. Mhux dejjem iddum ħafna tgħum fil-vaska... irrid ngħid, tieħu l-banju.

S. KREUZER

Bridget, x'inhu jtik, ruħi? M'intix thossok tajjeb, *ja?*

BRIDGET

(taħt l-ilsien – sigriet)

Iva. Dan l-aħħar ma nafx x'qed itini. Naħseb għandi kanċer. Hawn, Sinjorina. F'qalbi. Hoss ftit. Tgħid kanċer x'taħseb? Taħseb li dalwaqt immut?

S. KREUZER

Bridget, qed tipprova tiġbidli saqajja, *hein?*...

BRIDGET

(*tidhaq*)

S. KREUZER

Fejn hi l-Mamà? Irrid inkellimha.

FADE UP.

MISSIER

...Biċċa xogħol kumplikata – nisma' l-mużika pereżempju, u ma nismax il-kliem tal-kanzunetta. It-television, l-istess – nara l-kantanti – dawk il-qabda żgħażaġh b'xagħhar twil ipeċilqu, ifetthu haġhom fil-vojt – u ma nisma' xejn. Donnu xi hooss 'il bogħod – qisu mużika – imma ma nisma' xejn

BRIDGET

(*hsibijiet*)

Kultant kważi nifhmu lil missieri; kultant, meta jtih li jtkellem – darba f'elf qamar. Darbtejn wieħed ikun żgħir – issa naf għaliex. Tkun żgħir b'kulhadd madwarek ipaċpaċ, jinjorak, tarahom ipaċpċu u ma tifhimhomx, u l-istess meta tixjieħ, bħall-Papà. Miskin il-Papà. Kemm tgħid is-Sinjorina Kreuzer. Imma tal-anqas hu ma jismagħhiex.

MISSIER

...Nista' jekk irrid ngħolli l-volum tal-earphone, imma mbaġhad nisma' hafna storbju u thaxwix – nisma' bieb jingħalaq, jistabat qisu bomba, il-karozzi barra, it-traffiku jtarrxek, u xorta ma nismax min ikun qed ikellimni. Nisma' l-istorbju kollu bla importanza u xorta ma nifhimx. Aħjar ma ngħolli l-volum xejn, mela – mhux hekk? Aħjar ma tisma' xejn.

S. KREUZER

Iva, tassew. Imma kont qed ngħidlek fuq Bridget, Doctor Dimech. Jeħtieg tiehu l-affarijiet aktar bis-serjetà. M'għadhiex tifla...

OMM

Imma dejjem għaddiet mill-eżamijiet. Dejjem gābet marki tajbin. Forsi issa trid tistudja xi ffit aktar, Sinjorina?

S. KREUZER

Hafna u hafna aktar!

OMM

...Xtrajnielha dak il-pjanu għdid biex tipprattika fuqu apposta. Ma nafx għaliex m'għandhiex tgħaddi.

BRIDGET

(l-istess)

Ġiet biex tugzani tal-bieraħ. Jitkellmu fuqi qisni m'iniex fil-kamra. L-importanti r-rizultat tal-eżami li jeħtieg tagħti Bridget – mhux Bridget li trid tagħti eżami.

BRIDGET

Għandi wġiġħ ta' ras taqsam. M'għandix aptit nistudja iżjed illum.

S. KREUZER

Tara! *Ja?* Imma għada l-eżami, ruhi! Tridx nagħtu daqqa t'għajn tal-aħħar lejn in-notes li tajtek, Bridget!

BRIDGET

Forsi aktar tard. Issa ma nħossnix fiha. Sejra nistrieħ.

OMM

Mur ruhi. Hu żewġ pinnoli u idħol fis-sodda l-aħjar. Tara kif jgħaddilek.

MISSIER

Aħjar ma tieħu xejn pinnoli. Ċertu wġigh ta' ras ma jgħaddilekx bil-pinnoli.

TELEPHONE.

BRIDGET

Immur jien!

WARA PAWSA JINTREFA' R-RIĊEVITUR.

BRIDGET

Hello! — Pronto, Angelo!

FADE UP.

BRIDGET

L-Erbgħa, l8 ta' Lulju. Ma rridx nikteb aktar dwari u dwar Angelo. Kull darba li niftaħ id-djarju, il-jiem narahom għaddejjin jiġru malajr wisq. U Angelo baqagħlu biss ħamest ijiem oħra... Nhar il-Ħadd jitlaq. Le – ma rridx niftakar – ma rridx inħares aktar lejn kalendarji. Iddeċidejt. Ma rrid nikteb xejn aktar dwar Angelo. Il-kitba ma tasalx biex tfisser dak li qed ngħixu illum – il-kliem ta' bejnietna... Nikteb biss affarijiet bla importanza. Ilbieraħ — Ilbieraħ kelli l-eżami tal-mużika. Ma mortx. Ħriġt ma' Angelo bil-karozza. Meta ssir taf is-Sinjorina Kreuzer żgur itiha attakk f'qalbha. — Jiena u nerga' naqra dak li ktibt intbaħt li ergajt semmejt lil Angelo. Imma kif nista' nikteb xi haġa... nagħmel xi haġa – nahseb – kif nista' ngħix mingħajru! U baqa' biss erbat ijiem oħra... Ma jistax ikun! Ma jistax ikun!

FADE UP.

PASSI RESQIN.

OSCAR

X'kont qed tagħmel fil-kamra tiegħi?

BRIDGET

X'kamra?

OSCAR

Il-kamra tiegħi.

BRIDGET

Min daħal fil-kamra tiegħek?

OSCAR

Mhux minn hawn għadek kif hriġt?

JIFTAĦ BIEB.

BRIDGET

B'daqshekk?

OSCAR

(wara pawsa)

X'kont qed tfittex fil-bagalja tiegħi?

BRIDGET

X'bagalja? Min misshielek?

THAXWIX, KARTI, XI PINNOLI JĊEKĊKU F'VAŽETT.

BRIDGET

Qed tara naqsekx xi haġa?

OSCAR

Dawn l-affarijiet imqallbin.

BRIDGET

M'hemm xejn imqalleb – tharrifx.

OSCAR

Fejn taf? Fejn taf x'fiha l-bagalja? Fejn taf kif inhuma l-affarijiet? – Ersaq. Tara? Dawn il-pinnoli mxerrdin...

BRIDGET

Ma missejtlekx pinnoli!

OSCAR

Harbattli kollox. X'kont qed tfittex?

BRIDGET

Xejn. Pinnoli għal uġiġħ ta' ras.

OSCAR

Għalfejn gdibt l-ewwel mela?

BRIDGET

Ma gdibt! U kieku stess. Jekk irrid nigdeb, nigdeb.

OSCAR

Tagħmilhiex ta' tifla.

BRIDGET

Tkellimnix ta' tifla mela. Arak – dik il-ħarsa qarsa fuq wiċċek. Qisek trid tghidli taf x'jiġrilu min jigdeb, Pinokkju, hux!? Imur l-Infern – dak li jiġrilu! Hux?Naf!

(titbiegħed)

Nagħmel li rrid – m'intix se tindahalli int x'nagħmel.

OSCAR

Meta sejjer Angelo?

BRIDGET

(off mike)

Mhux affarik.

OSCAR

Stenna, Bridget! – X'tagħmel la jitlaq nhar it-Ħadd?

BRIDGET

(l-istess)

...Mhix affarik.

(f'daqqa)

Fejn taf meta se jitlaq?

OSCAR

Taf li ma tistax tibqa' sejra hekk. Erga' poġġi rasek f'potha.

BRIDGET

(issa qrib)

Fejn taf meta sejjer Angelo!

(pawsa)

Qrajtli d-djarju! Hux dak li għamilt? Biċċa ta' spjun l'int! Min qabbdek! Min tak permess?

OSCAR

Bil-mod – aqtagħha, Bridget. Aqtagħha!

BRIDGET

Naqlagħlek għajnejk jekk terġa' tmissu, qed tismagħni!

OSCAR

Ara n-nuċċali!

BRIDGET

Għajnejk naqlagħlek!

OSCAR

Tgħajjatx!

DAQQA TA' ĦARTA.

PAWSA.

OSCAR

Aħfiri. Ma ridtx nagħmel hekk.

BRIDGET

Ħallini!...

OSCAR

Kemm ilek ma tmur għand in-Nannu? Il-Mamà qalet...

BRIDGET

Sejra nhar is-Sibt! Imma int dak ġa tafu wkoll, hux hekk!

OSCAR

— Ismagħni, Bridget – jekk ngħidlek għall-ġid tiegħek jien...Taf li jien jimpurtani minnek. Ħsibt x'tagħmel meta jitlaq Angelo?

BRIDGET

Tergax! U ma jimpurtanix.

OSCAR

Jimpurtak. Jekk kif tghid int għadu jistudja mhux se jiġilek joqgħod Malta. Qatt qallek iridekx tmur miegħu?

BRIDGET

Immur!

OSCAR

Miegħu – f'pajjiżu? Ma jidhirlekx li qed taħli l-ħin miegħu?

BRIDGET

Le! M'iniex – M'iniex, m'iniex, m'iniex!

LOGHOB TAN-NAR.

DAQQ TA' MARĊ TAL-BANDA FL-ISFOND.

NANNU

Qatt ma niftakru sabih daqshekk il-logħob tan-nar
Hasra kellu jitlaq hekk kmieni l-habib tieghek.

BRIDGET

Ġie kemm iwassalni. Irid jippakkja. Għada jitlaq
kmieni.

NAR.

NANNU

Is-sena li għaddiet mietu tlieta meta splodiet il-kamra.
Kellna naghmlu festa bla nar. Dis-sena qed inpattu
għaliha imma. Ftit vermut iehor, Bridget?

BRIDGET

Iva, Nann.

NANNU

Hawn – hu żewġ biskuttini – hu kul. Nieħu gost nara
ż-żgħażaġh jieklu.

PAWSA. HSEJJES TAL-FESTA.

NANNU

Tinsewni lili kultant hawn – kemm ilek issa ma tinzel?
U missierek u l-Mamà – kienu jinżlu għall-festa żmien
ilu, qatt ma kienu jitilfuha. Issa ma nafx xi jrid ikun
biex jersqu 'l hawn. — Għandek xi haġa, Bridget –
tidher imħassba.

BRIDGET

Nittama li Angelo sab it-triq lura.

LOGĦOB TAN-NAR - SPLUŻJONI TTARRAX TA' BOMBA.

NANNU

Smajtha! Ma żammewx idejhom mill-ġelatina lanqas
dis-sena. Qatt ma jitgħallmu.

IL-BANDA

NANNU

Ejja, ejja nohorgu fuq it-terrazzin. Il-banda minn tahtna tghaddi... ghinni ftit, binti. Ghinni nqum.

IL-BANDA GĦADDEJJA.

NANNU

Darba – meta kont surmast tal-banda jien, konna ndumu wkoll sat-tlieta biex nidhlu – sat-tlieta ta' waranofsinar, taht dik ix-xemx tisreg, għarqana xraba – kultant nieqfu f'xi ħanut jagħtuna x'nixorbu – u nkomplu għaddejjin, marċ wara l-ieħor. Dawk kienu festi – mhux issa, johorgulek nofs siegħa filgħaxija, wara li niżlet ix-xemx u nofs siegħa wara jkunu għewwa. Dawk kienu żminijiet.

BRIDGET

Loppju tal-poplu.

NANNU

Xiex loppju?

BRIDGET

Tieh biex jehda l-poplu u tmexxih minn imnieħru. Il-festi – in-nar ...kollox. Loppju tal-poplu.

NANNU

U ghaliex?

BRIDGET

Hekk jghid Angelo.

NANNU

Ah. U x'jghidlek aktar il-ħabib tiegħek? Jidher

żagħżuġħ intelliġenti.

BRIDGET

Għad jiġi żmien meta aħna wkoll hawn Malta nkunu poplu intelliġenti. Ma nħallu 'l hadd ibellagħna ross bil-labra. U dak iż-żmien mhux bogħod wisq. Min jaf x'waħda tqum kieku hija u għaddejja l-banda minn taħt il-kampnari jfettillha ddoqq l-“Internazionale”!

NANNU

X'inhu l-Internazionale?

BRIDGET

Mhux març tal-banda – bħal tagħkom. L-innu tar-rivoluzzjoni. Komunist.

NANNU

Ah – komunist. Deherli. U din tal-loppju tal-poplu, xi idea komunistà wkoll?...

BRIDGET

Hekk hu. Lenin kien jgħid hekk. Jew Marx.

NANNU

U dawn it-tnejn – issa mietu imma, mhux hekk.

BRIDGET

B'daqshekk? L-ideat tagħhom għadhom hajjin.

NANNU

...għax l-ideat ma jmutux...

BRIDGET

Bħall-mużika...

NANNU

...Imma huma mietu. Dal-ħabib tiegħek jinteressa ruħu ħafna fil-politika?...

BRIDGET

Hafna.

NANNU

Hasra.

BRIDGET

Xiex?

NANNU

Dawk it-tnejn... Lenin ul-ieħor – ħasra li mietu. Wiehed qasir il-ghomor... Jekk kienu daqshekk intelligenti. Bniedem intelligenti – bħalma milli jidher hu l-ħabib tiegħek – jimpressjonak daqshekk ...Ħasra li mejtin... Mhux hekk? Għad hawn tant x'wiehed jista' jirraġa fid-dinja. Nieħdu Malta biss. Issa kieku jidhlu dawn l-ideat komunisti Malta... Veru, mad-daqqa t'għajn wiehed jista' jkemmex xufftejh – wara kollox, dal-komunisti – dawn ir-rivoluzzjonarji – wiehed jista' jgħid – dawn il-qabda ħomor... X'gid jistgħu jagħmlu?... Qed tifhem xi rrid ngħid? Imma madankollu, min jaf – mhux hekk? – min jista' jgħid? — Qed tismagħni, Bridget?... Jew forsi qed indejkek...

BRIDGET

Le – le, Nann.

NANNU

Qed indejkek. Wara kollox, jien mhux bħall-ħabib tiegħek – ma nafx nitkellem tajjeb bħalu, mhux hekk?

BRIDGET

Le – anzi – ħafna milli qed tgħid qaluli hu wkoll.

NANNU

Tara. Imma ma nafx nispegalek bħalu jien – dik hi, mhux hekk? Nagħmlu jhobb jitkellem ħafna fuq il-

pulitka l-ħabib tiegħek.

BRIDGET

Ħafna.

NANNU

Għedtli. U ma tiddejjaqx tisingħu int. — U meta ma titkellmux fuq il-pulitka? Fuq iex titkellmu?

BRIDGET

Fuq iex?... Fuq l-arti... Il-kultura...

NANNU

Ah! Il-kultura!

BRIDGET

Sports.

NANNU

Hekk – nagħmlu jhobb jitkellem ħafna fuq l-isports.

BRIDGET

Ħafna.

NANNU

Ħafna – hekk hu. U meta ma titkellmux? Wara l-politika, l-isports, l-arti – meta tkunu tkellimtu fuq dan kollu?

BRIDGET

Wara? Wara nitkellmu fuqna... Fuqi u fuqu. Kliem li qatt ma ntqal qabel...

NANNU

Qatt qabel. Qed noqorbu!

BRIDGET

Kliem li forsi qatt ma jerga' jintqal.

NANNU

Imbagħad, Bridget, wara, meta ma jkunx hemm aktar lok għall-kliem? Wara, meta l-kliem kollu jkun hin moħli, meta m'għadx hemm aktar hin x'taħli?

BRIDGET

M'għadx hemm hin x'naħli...

NANNU

Imbagħad?... Imbagħad?

HSEJJES TA' ĠIĠIFOGU, IMMA 'L BOGHOD SEW.

NANNU

Is-soltu mhux hekk, hawnhekk – int taf. Is-soltu kalma u kwiet. Il-misraħ ma tarax ruħ bħal dal-ħin is-soltu. Sabiħ tgħaddi l-aħħar snin ta' ħajtek hekk, ma taħsibx, fis-skiet, fil-hemda, mingħajr ma tara l-ħin għaddej. Mingħajr ma tara l-ġranet igerrbu. Taf li m'għandix arloġġ wiehed f'did-dar? Dan, dan t'idi?... Ma jahdimx. M'għandi ebda arloġġ. X'għandi bżonnu arloġġ jien – hawn waħdi – fis-skiet. Thossok kieku trid tiċċaqlaq, tagħmel xi haġa, qabel ikun tard wisq, mhux hekk? Imma li tara biss il-ħin għaddej, dejjem għaddej, ħafif u bla sugu...

BRIDGET

Le...

NANNU

...Battal. U taf li ma tistax thalli l-ħin għaddej hekk, tara l-ħajja taħrablek...

BRIDGET

...Ma nistax.

NANNU

...Bla ma tagħmel xejn.

BRIDGET

Imma x'nista' nagħmel, Nann! Għada Angelo se jitlaq!

NANNU

U forsi ma terġax tarah - qatt aktar.

BRIDGET

Le. Jerga' jiġi!

NANNU

Le. Forsi qatt aktar...

BRIDGET

Le!

NANNU

Forsi qatt. Imma sa għada għadu tiegħek. Għandek sa għada. — Meta ġejt għedtli ridt tgħidli xi haġa – tistaqsini xi haġa. X'kienet?

BRIDGET

Xejn. Għedtlek diġà... Imma x'nista' nagħmel, Nann! Għada...

NANNU

...Jista' jkun l-aħħar tad-dinja, imma għadu ma ġiex, għada. – Il-bagalja li ġibt miegħek għadek ma ftaħthiex, hux hekk?

BRIDGET

Le.

NANNU

Le. U naf għaliex. — Jekk tmur lura l-belt, jiddispjaċik?

BRIDGET

Illejla? — Li kelli ngħidlek...

NANNU

...Ghedthuli. Allura, x'tibqa' tagħmel hawn? F'dar-raħal rieqed. Mejjet. Hawnhekk il-ħin jgħaddi bla sugu wkoll. Għalfejn taħli ħinek aktar hawn illejla – f'dari? L-ewwel gdiptlek. Mhux veru m'hawnx arloġġi f'did-dar.

BRIDGET

Naf.

NANNU

Hemm fuq, biswit is-sodda għandi wiehed, bil-mažżri, antik, imma b'mekkanizmu mill-aqwa.

BRIDGET

Maġenb il-metronomu...

NANNU

Il-metronomu wieqaf. U billejl ngħodd is-sekondi għaddejjin, nara ħajti taħrabli minn idejja, bla aktar sugu. Battala. Wieqfa. — Mur, Bridget. L-aħħar karozza titlaq fil-ħdax u nofs. Tilhaq tasal.

BRIDGET

Nasal. Fejn?

NANNU

Jekk ma tridx tqajjem lil tad-dar... fejn il-ħin ma tarahx aktar għaddej battal u fieragh. Mur.

MUŻIKA.

BRIDGET

It-triq mingħand in-Nannu, fuq l-aħħar karozza tal-ħdax u nofs nofsa battala hija twila għomor.

NANNU

Alla tiegħi... naf li tinsab xi mkien hawnhekk.

TOKKI TAL-ARLOĠĠ.

NANNU

Ghaliex mela llejla ma nistax nisimgħek? It-tfaqqigh tal-murtali – il-marċi tal-baned tarrxuli widnejja. Ma nistax nisimgħek. Izda lanqas inhossok qrib illejla, Alla tiegħi.

TOKKI TAL-ARLOĠĠ.

NANNU

Ghamilna kollox għal ġiehek, Mulej, imma l-istorbju tagħna naffrek bogħod wisq.

METRONOMU QED JIĠI KKARGAT.

NANNU

Forsi mhux għalhekk biss, imma. Fuq karozza tal-linja għaddejja ċeqlem lejn il-belt hemm ħajti, Sinjur. Sar rari għalija, Sinjur, nagħraf ħajti għaddejja. Rari ħafna. Aghmel tal-anqas li dak li għamilt, dak li għeditilha – ma jiswiex ta' xejn. Ghamel li ma żbaljajtx.

BRIDGET

L-aħħar karozza tal-ħdax u nofs, nofsha battala sa fl-aħħar tasal il-belt. Is-sekondi, il-minuti maħruba fieragħ, fuq, fil-kamra tal-lukanda ta' Angelo... sa fl-aħħar il-hin jieqaf.

TOKKI JIEQFU HESREM – SIKTA TWILA GHADD TA' SEKONDI.

IKOMPLI L-METRONOMU GHAL FTIT.

SAKEMM JINTEFA BIT-TISFIRA TNEWWAH TA' JET TA' AJRUPLAN IHALLI L-AJRUPORT.

STORBJU FIT-TERMINAL TAL-AJRUPORT, ANNUNZJI

FUQ LOUDSPEAKER, GHAGĦA, EĊĊ

OSCAR

(riesaq)

Bridget.

(pawsa)

Dak hu kien?

BRIDGET

Issa telaq.

OSCAR

(sincier)

Jiddispjaċini. Xtaqt rajtu. Inqbadt fit-traffiku – ma stajtx niġi qabel. – Tridni niehdok id-dar?

FIL-KAROZZA.

OSCAR

Kif sibtu n-Nannu, tajjeb?

BRIDGET

Mhux hażin.

OSCAR

Kellhom il-festa, hux? Xi darba rrid naqbeż qabża s'għandu – ngħaddi hmistax hemm għall-kwiet jagħmilli tajjeb. Nistrieħ f'it.

BRIDGET

Fejn sejrjn?

OSCAR

Id-dar, le? Għaliex... ridt tmur għand in-Nannu?

BRIDGET

Le.

OSCAR

Mela? Xi mkien ieħor?

BRIDGET

Le. Imkien.

BIEB JINFETAĦ.

OMM

Ah, Bridget. Ftit ilu ċemplet Miss Kreuzer. Riedet tgħidlek xi haġa dwar l-eżami. Ħu ħsieb tiha ċempila, ruħi.

BRIDGET

Tajjeb.

OMM

Oscar, tella' dak il-gabarrè lill-Papà. Dalgħodu ma tantx sebaħ tajjeb. Ħierġa ngiblu l-pinnoli jien.

BIEB.

PAWSA.

TOKKI TA' PJANU.

OSCAR

(il bogħod - mill-intrata)

Bridget, fejn hallejtha l-bagalja li ħadt mieghek?

BRIDGET

Xiex?

OSCAR

Il-bagalja li ħadt mieghek għand in-Nannu...

BRIDGET

Ma nafx. Forsi għadha hemm... jew...

NOTA MTAWLA TAL-AĦĦAR FUQ IL-PJANU.

BRIDGET

(b'meravilja)

Il-vaska tal-ħut... dik il-guppy s-sewda!

(tgħajjat)

Oscar! Ara l-guppies!

OSCAR

Xiex?

BRIDGET

Il-guppies! Hares. Dik il-ħuta l-hoxna... Ara x'għamlet tal-guppies! Ara kemm hemm! Imliet il-vaska bihom!

OSCAR

Tassew. Mur obsor. Hemm tletin żgur...

BRIDGET

Dawk il-ħut kollha! U kemm huma żgħar!

OSCAR

Hm. Sbieħ.

BRIDGET

Imma jekk inhalluhom hawn fuq il-pjanu, imsakkrin, mhux se jagħmillhom tajjeb. Għax ma nagħmluhomx fit-tank il-kbir?

OSCAR

Iva, hemm forsi aħjar.

BRIDGET

Issa ngħid lill-Mamà. Kemm huma sbieħ!

OSCAR

Veru. Tielgħa fuq int? Ittellaġġhulu int il-gabarrè lill-Papà, tista'? Għandi biċċa xogħol x'nagħmel fl-istudju.

TELEPHONE.

BRIDGET

(reazzjoni immedjata)

It-telephone! Sejra jien!.

PAWSA QASIRA WAQT LI JKOMPLI JĊEMPEL IT-TELEPHONE.

BRIDGET

(off mike - bla heġġa)

Le, Mur int, Oscar. Probabbli... probabbli għalik.

JINTREFA' R-RICEVITUR.

OSCAR

(off mike)

Hello, Dr. Dimech. — Iva?... — Iva, għidli...

BRIDGET

(taħseb)

Imma l-guppies ...Tassew sbieħ. Sbieħ.

PJANU.

BRIDGET

...Għażiż Angelo, għaddew ġa saġhtejn mindu tlaqt, u ma nistax infissrlek dak li għaddejja minnu... Ma nista' naħseb f'xejn. Mohħi nhossu battal. Dik il-ġirja sfrenata li biha għaddiet din il-ġimgħa issa nhossha waqfet soptu. Iktibli - iktibli hekk kif tircievi din l-ittra! Nixtieq nikteb aktar fit-tul, imma ma nafx x'naqbad ngħid. Ma nistax insib aktar kliem... Imma

iktibli!. Ma nistax insib il-bagalja li kelli meta ġejt il-lukanda. Kelli kollox fiha... Ma nissugrax immur lura, nara hallejthiex hemm. Iktibli, caro Angelo! Dejjem tieghek – Bridget. — PS. Il-guppies – il-ħut tal-ilma ħelu – għadhom kemm għamlu! Imlew it-tank kollu!

(fade down)

Kieku taf kemm huma sbieħ...

BRIDGET

(fade up)

Għażiż Angelo! Niżżik ħajr talli ktibli malli wasalt! L-ittra damet ffit ma waslet – probabbli nżammet il-posta. Qed nieħu gost li l-artiklu tieghek stampawhulek fil-gazzetta tal-partit. Qrajtu bl-akbar interess...

(fade down)

Għażiż Angelo...

BRIDGET

(fade up)

...nifhem li tinsab imħabbat hafna bl-eżamijiet u ma tistax tikteb ta' spiss bħal qabel. Hawn Malta wkoll il-ħarifa...

(fade down)

...waslet fuqna bix-xita...

(fade up)

BRIDGET

...Iva, ergajt bdejt nistudja xi haġa tal-mużika kif hegġiġtni int.

PJANU.

BRIDGET

...Ibghat għidli dwar it-teżi li qed tikteb. Nieħu gost naqraha meta tlestiha. Le – ma kontx għedtli li għaddejti mit-testijiet ta' Ġunju. Qed nieħu gost imma, għażiż Angelo.

PJANU.

BRIDGET

Il-Mamà qed taħseb biex tagħti tindifa sew lid-dar.
Qed inkunu mħabbtin sew.

PJANU.

JIDHOL FUQU L-HOSS TA' VACUUM CLEANER. JIEQFU
T-TNEJN F'DAQQA.

OMM

Hawn – hawn il-posta, Bridget. Dik il-letterbox ngħidu
'l Oscar iwaħħalha fejn kienet. Tal-posta sar jixhet
kollox fl-art. Dawn ara – din għalik. Dik mhux il-kitba
tal-penfriend tiegħek?

BRIDGET TKOMPLI FUQ IL-PJANU.

OMM

Hawn, qeghedthielek fuq il-pjanu.

BRIDGET

Issa naqraha.

OMM

Eh, u hawn din. Din għalik ukoll.

BRIDGET

X'inhì?

OMM

Xi pamflet... Eh, minn dawk li kont bgħatt għalihom
dwar it-trobbija tal-ħut. U kemm se jdumu jibagħtulek
ukoll?

BRIDGET

U għalxejn. Il-guppies kollha mietu. Lanqas haqq il-posta.

HOSS TA' PLATTI, EĊĊ. - WAQT L-IKEL.

OSCAR

X'bagħat jgħidlek sabih il-ħabib tieghek?

BRIDGET

Hawn. Aqraha.

THAXWIX TA' KARTI.

BRIDGET

Lest mill-gazzetta?

THAXWIX TA' GAZZETTA - TKOMPLI L-IKLA.

OSCAR

Mela ma kienx komplieh il-kors?

BRIDGET

Xiex?

OSCAR

Il-kors tal-università. Hawn jgħid li daħal ġurnallista. Għal xiex kien qed jistudja? Perit?

BRIDGET

Għandujkun.

OMM

Ġabuhulek l-avviz għal-lezzjonijiet tal-pjanu?

BRIDGET

Iva. Hawn.

OMM

Jaħasra kieku tajtu qabel dak l-aħħar eżami. Kieku bħalissa ġa bdejt tghallem.

(b'sodisfazzjon)

Imma! Tal-anqas issa għaddejt. X'kien ġara dik id-darba tiftakar? Għaliex ma kontx tajtu?

BRIDGET

Ma nafx sewwa. Taħwida fit-timetable. Mort tard.

OMM

Ara ħallu biċċa minn dak il-kejk biex nehduh lin-Nannu għada, Oscar.

OSCAR

Ridt ngħidlek. Għada ma nistax niġi. Ghandi xi xogħol irrid nispiċċah.

OMM

Imma għada l-Ħadd, Oscar! Ma tistax thalli x-xogħol għal ftit?

OSCAR

Ma nistax. Morru intom. Noqgħod jien mal-Papà. Xi ħadd irid joqgħod, le?

OMM

Imma... Int trid tiġi, Bridget? Ilek ħafna ma tmur tarah. Aktar minn sena. U dejjem jistaqsi għalik. L-aħħar li mort għall-ħabta tal-festa, is-sena l-oħra.

OSCAR

Mur arah għada, Bridget. Jixtieq ħafna jarak.

MUŻIKA FUQ L-ARMONIKA.

OMM

Ghoġbok il-kejk, Pa? Xogħol Bridget.

NANNU

Iva – għedtli. Tajjeb.

OMM

Saret tmidd idejha mhux hażin.

NANNU

Qed taqa' r-reżha.

OMM

Dal-ħitan umda wisq. Tridx toħroġ fil-ġnien, għad-dell tal-kannizzati?

(pawsa)

Pa?

NANNU

(ftit maħsud)

Hmm?

OMM

Għedtlek ejja noħroġu fil-ġnien.

XI MKIEN 'IL BOGĦOD MELODIJA FUQ L-ARMONIKA.

OMM

Trid tieħu ħsiebhom dawk id-dwieli. Bi ftit aktar attenzjoni tista' tirrangah dak il-ġnien. Imissek tqabbad ġardinar idurhulek ftit xi darba.

NANNU

Iva — xi darba. — Ħudni fuq il-bank.

OMM

Fejn Bridget?... Dik hi ddoqq l-armonika?

NANNU

Hemm – hdejn il-ward tax-xemx.

FIL-ĠNIEN

OMM

Mimlija nemel saru dawk! Tal-anqas dawk żgur ta' min iqaċċathom – ma trid x xogħol wisq. M'għandek xi mqass gewwa?

NANNU

Iva – irid ikun hemm xi mkien. Aghti daqqa t'ghajn.

OMM

Ha mmur nara nsibx... Bridget, hu hsiebu ftit in-Nannu.

BRIDGET

Hi, Nann.

NANNU

X'int tikteb?

BRIDGET

Mhux nikteb. Arranġament. Kont qed inħażżeż – nirranġa – biċċa mużika.

NANNU

Tiegħek?

BRIDGET

Xiex, iL-mużika? Le – ta' wieħed nafu.

NANNU

Habib?

BRIDGET

Insomma. Irid idahħal kanzunetta għall-konkors.

Talabni nirrangalu l-mużika.

NANNU

Žagħżugh?

BRIDGET

Ehe. Għandu l-lyrics tajbin ħafna.

NANNU

Il-kliem – tiegħu wkoll il-kliem?

BRIDGET

Hdimniehom flimkien.

NANNU

Ah – għalhekk tajbin forsi. — Ilek ħafna ma tiġi tarani,
Bridget. Minn dakinhar.

BRIDGET

Minn dakinhar. — Spiċċa kollox, Nann.

NANNU

Miegħu? Ma' Angelo?

BRIDGET

Kompla jiktibli għal ftit wara, imbagħad...

NANNU

Spiċċa kollox.

BRIDGET

...Eżawrejna l-kliem kollu li qatt ma ntqal qabel.
Bejnietna. U allura...

NANNU

Jiddispjaċik?

BRIDGET

Għall-bidu. Issa... ma nafx. Donnha waqgħet sikta ġo fija. Wara ġirja b'nifsek maqtuġh... meta nieqaf imbagħad... Xejn. Tifhimni?

NANNU

Nifhmek... Tipprova tagħmel minn kollox biex tkun ferħan... ma tara xejn hlief iż-żmien jaħrab, biex imbagħad, meta forsi taħseb li lhaqt dak li tkun ġrejt għal warajh, tieqaf, thares lura u tara dak kollu li tlift tul it-triq.

BRIDGET

U dik hi l-ħajja, Nann: “Passjoni inutli”?

NANNU

Kliem Marx?

BRIDGET

Sartre.

NANNU

Ah, Sarte – ma nmerihx. Ġirja wara l-oħra, b'waqtiet ta' serħan... Kultant. Forsi dik hi l-ħajja. Naf biss li tiegħi – l-aħħar ġirja – ili li ġrejt u ma nistenna xejn iktar. — Kif ġejja dik il-kanzunetta tal-ħabib tiegħek?

BRIDGET

Trid tismagħha fuq l-armonika?

NANNU

Lestejtha?

BRIDGET

Biċċa. Ħa nsemmagħhielek...

BIDU TA' GHANJA FUQ L-ARMONIKA.

BRIDGET

X'taħseb?

NANNU

Mhux hażin...

BRIDGET

Togħġbok?

NANNU

X'taħseb int? Lilek togħġbok?

BRIDGET

Xi ftit. Forsi tiġi tajba. Hemm ċans li tiġi tajba, le?

NANNU

Hekk, hu. Hemm ċans...

L-ARMONIKA GĦAL FTIT AKTAR TUL.

BRIDGET

X'jidhirlek? Aħjar, Nann?

(pawsa)

Nann... Nann?...

(taħt l-ilsien)

O, Nann.

PAWSA FTIT TWILA.

TERGA' TIBDA L-ARMONIKA.

TMIEM

